

inbo

instituut voor natuur- en bosonderzoek

Nummer : **INBO.A.2007.232 advies 89**
Datum : **28 november 2007**
Auteur(s):
Geadresseerde : **Kabinet van de Vlaams Minister van Openbare Werken, Energie,
Leefmilieu en Natuur
T.a.v. de heer Jan Verheeke
Koning Albert II-laan 20 bus 1
1000 Brussel**

Uw kenmerk: **KAB/JV/bp/2007-226 K02.4-U-07-3206**
Aantal bladzijden: **2**

Betreft: De Groen-vernatten van natuurgebieden,

Of De vernatting in de Dijlevallei

Grote oppervlakten graslanden in de Dijlevallei stroomopwaarts Leuven worden al eeuwenlang gebruikt door landbouwers.

In 1975 werd dit gebied volledig ingekleurd als natuurgebied op het gewestplan, in 1986 werd het aangeduid als Europees vogelrichtlijngebied en in 1996 ook nog eens als Europees Habitatrictlijngebied.

Dat betekent dat het zowel op regionaal als op Europees vlak erkend wordt als een zeer belangrijk natuurgebied.

Waar vroeger landbouw de hoofdfunctie was, is de situatie nu gewijzigd en is natuur de hoofdfunctie geworden.

Tevens wordt de vallei tegenwoordig opnieuw gebruikt als natuurlijk overstromingsgebied om Leuven en de campus van de Katholieke Universiteit te vrijwaren van overstromingen.

Bij het herstel van de natuurwaarden wordt hier onder andere gebruik gemaakt van de oprichting en het beheer van Vlaamse reservaten (o.a. de vijvers van Oud-Heverlee) en private natuurreservaten (de Doode Bemde), maar er wordt ook gebruik gemaakt van het instrument natuurinrichting. Er wordt daarbij gestreefd naar het herstel van verschillende grondwaterafhankelijke vegetatietypen.

Dat betekent ondermeer dat de waterlopen (Leigrachten en Dijle) niet meer geruimd worden in functie van de landbouw. Er gebeuren nog wel ruiming, maar niet meer zo drastisch en grondig (diep) als vroeger.

Dat heeft inderdaad tot gevolg dat in sommige delen van de Dijlevallei de grondwaterpeilen een paar tientallen (20-30) centimeter gestegen zijn, maar die trend is zeker niet systematisch over gans de vallei opgetreden. Overstromingen (voornamelijk tijdens het winterhalfjaar) zijn vandaag frequenter dan pakweg 30 jaar geleden.

Dat alles betekent echter niet dat de oppervlakte open water toeneemt, wel in tegendeel. De winterse overstromingen zijn zeer tijdelijk, het water trekt direct na de overstromingspiek weer weg. In het kader van het lopende natuurinrichtingsproject zullen een aantal vijvers zelfs verdwijnen om opnieuw plaats te maken voor rietlanden en grote zeggenvegetaties. De oppervlakte aan grachten met open water krimpt met een paar honderd meter.

Het is zeer zeker niet de bedoeling om van dit gebied één groot moeras te maken. Bij het beheer van o.a. het natuurreservaat de Doode Bemde is er immers een belangrijk medegebruik door de landbouw georganiseerd. Grote oppervlakten grasland worden gemaaid door de lokale landbouwers en nabegraasd door hun vee.

Hieruit blijkt ook duidelijk dat de risico's voor het optreden van moerasgebonden epidemieën als onbestaande mag beschouwd worden: nl. geen toename van de oppervlakte open water, integendeel. Bovendien zijn de overstromingen beperkt in de tijd en vinden hoofdzakelijk tijdens de winter plaats, dus buiten de vermenigvuldigingsperiode van ziekten-overbrengende insecten.